

מ ש ם

סיפורים מאת דבורה בארון.
הוצאת „עם עובד“, תש"ו.

דמותה של דבורה בארון בספר
דותנו גארגה כבר מראשיתה לא בלבד
כאשה מספרת, מה שהיה חידוש בפני
עצמה, אלא חותמה הטבע בגילוי כוח
יצירה אמנותי רב, ומפלא, בתקופה
נשהדהדו קולות השברים והתרועה של
ברנר, גנסיק, גומברג, אלה שפרצו
באנחות הנפש, ומדויהגוף ודכדוך
הדעת להטיל מררה ביקום ובחמדת
החיים — גגלתה דבורה בארון בשלוה
רוגעת, מהלכת בהילוך מתון ומעמיקה
ראות בחגיגההויה להישוף שרשי
החיים הצומחים, הפורחים, ההופכים
לאילנות נותני-פרי.

היא, כי, ד. ברקוביץ ואחרים
מהפמליה הצעירה של הסיפור העברי
שלאחר מנדלי, סטו מדרך החיטוטים,
הסיגופים וה„לבטים לשם לבטים“, רוח
רעננה התנשבה ביצירתה, ובמקום
הקולות הפורצים ועולים של הסיפור
העברי החדש בשורת נעימתה בצליל
שקט, שעל אף הכוח הדינאמי העצום
האציד בו, אין הוא נותן לשבור את
עצמו.

צא וראה, דבורה בארון היא הא
חת מבין הוצ רובם של היוצרים העב
רים, אשר שקדה על השלמות והאחידות
בדרך היצירה, היא לא פנתה מהסיפור
לשום שדה אחר, ודבר זה סייע לא
ובמעט ליחיד מהותו ואפיו של הסיפור
נשלה. התייחדות קפדנית זו גרמה מא
ליה, שיהיו סיפוריה הטיבות מגוב
שות, מוצקות ותבניתם אחת, דומה,
שאין הגדרה קולעת יותר לדרך יצי

רתה מאשר מעשה הפסל, יותר משהיא
מציירת היא מפסלת, ומכאן אותו צמ
צום הלהט של הצבעים בציוריה. אין
כמותה חוצבת ולוטשת קוים דקים מן
הדקים, חושפת גוונים, שאין כל עין
רואה אותם. ברם משום כך דומה לא
אחת למי שבא בסוד סיפוריה, שמהלך
הוא בפלטרין של שיש, בארמון-פלי
אים של מעשה-חושב קלאסי, ואפילו
אותם התיאורים מסבלות החיים ומעל
בונות הגורל, כל כמה שהם מסעירים,
מעוררים ומרוממים — לא מחמת תכ
נם כך, לא מחמת „גופא דעובדה“ של
הקיפוח, השפל והירידה אלא מחמת
הביצוע האמנותי החיצוני.

היפוכו של י. ת. ברנר, כמה נסלחו
לו הפגמים החיצוניים של יצירותיה,
כי בשרם, דמם ועצמותיהם — היה
עיקר. לא כך דבורה בארון, יותר
משמשתאים אנו לסיפור המעשה, מת
עלים אנו לפלא הסיפור, חיטובו וחי
צובה.

בספר „משם“ נלקטו מבחר סיפורים
מקובצים שלה — „מה שהיה“ ו„לעת
עתה“ — וניתנו למקרא לבני הנער
רים ולעם. חיים של עולם עובר ונכחד,
מחמת הרשע והזדון, ושורים בטו
הפלאים של היוצרת להיחזק מצבת-עד
לזרות.

העיירה היהודית הקטנה — משוש
החיים של ישראל בגולה — עולה
ומשתקפת בסיפוריה בכל גוניה המאי
רים. עתה, כשאנו צופים מארץ-התתיה
אל משואות התמלל, מעלים סיפורי
דבורה בארון „משם“ בתקול בכאים
ולבנו דומה מאוד. — — —